ABONNEMENTS

Indochine		Union postale	
Un an....	8$00	Un an....	10$00
Six mois..	5 00	Six mois..	6 00

Annonces Légales
0$40 la ligne de 9 points sur justifications de 9 cl. quelle que soit la page

Annonces Commerciales
On traite à forfait

Đông-Pháp Thời-Báo

NAM THỨ TƯ SỐ 302
Ngày thứ hai
1er Février 1926

Le Courrier Indochinois
東法時報

Tổng-lý : NGUYỄN-KIM-ĐÍNH
Chủ-bút : NAM-KIRU

BẢO QUÁN
186, đường d'Espagne
SAIGON
Dây thép nói (Téléphone)
Số 324

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 4771

XUẤT BẢN 3 LẦN, NGÀY THỨ HAI, THỨ TƯ, THỨ SÁU

GIÁ BÁN

Đông-Pháp		Ngoại-Quốc	
Một năm...	8$00	Một năm...	10$00
Nửa năm...	5 00	Nửa năm...	6 00

Mua báo phải trả tiền trước
Mandat và thơ để gởi
M. NGUYỄN-KIM-ĐÍNH

Bao báo về việc buôn bán hay là việc gì xin thương nghị trước.

1925

X

Tình-hình nước Đức sau trận đại-chiến tranh, nghĩa là sau ngày đình-chiến (11 Novembre 1918) và sau khi ký tờ hòa-ước Versailles (28 Juin 1919) cũng phải một hồi khốn-khổ không khác gì nước Áo. Những đất-cắt của vua Phổ-lỗ-sĩ (Roi de Prusse) và Thủ-tướng Bismarck đem tài trí gớp nhóm trong mấy mươi năm trời nhứt đầu bị làn sóng cạnh-tranh bỏ vào chút nữa phải mất sạch. Quận Alsace Lorraine lấy của Pháp trong lúc Phổ-Pháp chiến tranh (1870-1871) phải trả lại cho chủ cũ. Đất Po'ogne cũng không được quyền cai-quản và phải công-nhận cho đất ấy được hoàn toàn độc-lập. Quận Sarre thì phải giao cho nước Pháp để làm của thế nợ chiến-tranh. Trong nước ta an-phận ngủ liệt: 18 nước chư-hầu đều nhao-nhao đòi phân-ly không can-thiệp gì với Chánh-phủ trung-ương (Berlin). Tiền tài mất giá-trị đến nỗi trong nước đầy-dẫy những người thất-nghiệp. Ai cũng tưởng rằng cái khối Nhựt-nhĩ-mạn (Le bloc Allemand) phải rời rạc ra, về sau không thành hình nữa chớ gì ngờ đâu có như ngày nay. Không ai ngờ nước Đức ngày nay còn một cái diện-tích khá lớn (536.297 km2) và một số dân khá to 60 300.000 người có thể nhập với nước Áo mà vững-vầy trên cõi Trung-Âu sau này. Nước Đức nay còn là nước Đức thật không ai ngờ. Không ai ngờ nước Đức có làm tay chánh-trị đại-tài ra phá được mưu sâu của địch quốc, buộc chặt dây thân-ái của các nước chư-hầu lập nên một nước cộng hòa có thế-lực không kém gì nước Pháp nước Anh. Trong năm 1925 công-nghệ thương-nghiệp nước Đức đã có bề vững vàng hơn trước; số trọng-tải các thương-thuyền và số hàng-hóa xuất-cảng xem ra lại còn tấn bộ hơn năm 1913 là năm trước trận Đức-Pháp chiến-tranh nhiều. Về việc ngoại-giao nước Đức nhờ nước Anh giúp trong thấy cũng đã khá hơn trước. Nước Đức đã được Vạn-quốc nhận cho vào hội và coi bằng-đẳng như các nước khác, nghĩa là mỗi khi có việc phân tranh đều phải để cho Vạn-quốc xử đoán, không coi là kẻ thù-nghịch như ngày xưa. Sau khi tờ hòa ước bảo an (Locarno) ký xong thì những nhà chánh-trị thuộc về phái «quốc-gia» Pháp và Tiểu-đồng-minh đều phản-đối trách các nhà ngoại-giao liệt-cường của Ti-ti-mạch (Bismarck) để cho nước Đức được thống-nhứt, gây nên một cái họa cho Âu-châu ngày sau.

Đảng quốc-gia của nước Đức thì lại công kích ngoại-tướng Đức rất kịch-liệt về việc chịu thanh-giảm binh-bị và trách rằng không bảo-thủ lấy quyền-lợi của Đức đại-đế-quốc ngày xưa. Việc phân đối kịch-liệt ấy tuy không đến nỗi đổ tòa Nội-các được, nhưng ông Luther là nhà chánh-trị rất sành nghề sợ trong nước nhơ-nhơ mà sanh ra nhiều lần dư-luận khác, bèn nhứt diện từ-chức và hiệp các đảng lập lại tòa Nội-các mới. Việc nước Đức ngày nay được coi bằng đẳng như các liệt-cường, nền kinh-tế của nước Đức ngày nay được vững chặt, là cũng nhờ các đảng trong nước Đức hòa thuận nhau mà nên, mà người tay mặt cho đảng ấy, người làm cái biểu-hiệu cho sự cần-mẫn, hòa-thuận, kiên-nhẫn của dân-tộc Đức là Tổng-Thống Hindemburg vậy.

Trong năm 1925 trong nước Đức mọi việc đều được ổn-thỏa cả, chỉ có việc đối-đãi với người Phổ-ban-Nha thì có hơi rắc-rối thôi. Việc ấy là việc người Đức không chịu cho nước Phổ-ban-Nha được phần biệt-đãi về khoản thuế các thứ hàng nhập cảng. Hai bên vì cố thủ không dung được nhau thành ra nước Đức phải một phần thiệt hại (Hàng-hóa của Đức chở sang Phổ-ban-Nha nhiều hơn của Phổ-ban-Nha cho nên buôn bán về mặt Phổ-ban-Nha Đức có phần thiệt hại nhiều hơn). Những dân Đức phải bị trục xuất khỏi nước Phổ-ban-Nha phải thiệt hại nhiều. Lắm người trong bọn thơ-thuyền đều chịu cái nạn thất nghiệp. Nhưng việc ấy cũng là một việc nhỏ vì dân Đức là dân chịu cực trong bấy năm nay đã quen (từ năm 1918 đến năm 1925) cho nên cũng không sợ đến nỗi sanh ra biến loạn. Việc ấy mích lòng nhau đó bất quá như ngọn gió thổi qua, nay mai rồi cũng hết tưởng cũng không cần phải lo. Việc Pháp Đức dễ-huề là việc đáng mừng. Nếu nước Đức mà thiết lòng muốn hòa hảo với nước Pháp thì cũng có thể ngăn-ngừa cái thế lực của cái khối Anh Sắc (Bloc Anglo-saxon) (1) và giữ sự quân-bình trong thế giới được. Mong mỏi như thế nhưng không biết có được như thế không, hay là người Đức họ cũng còn mơ mộng việc bá quyền trong thiên-hạ mà ngoài mặt thì giả bộ ôn hòa đấy thôi. Cái lòng nham hiểm của người Âu-châu không biết đâu mà lường, cho nên cũng không dám đoán trước được chỉ xin tóm một câu rằng: Ta chỉ mừng tạm mà thôi!

(*Còn nữa*)
T. T.

(1) Chỉ người Mỹ và người Anh.

Quyển «Phan-bội-Châu» đã xuất bản rồi!! Đã xuất bản rồi!!

Mỗi cuốn 0$20

Điều Hữu-Thanh tạp chí

Mới có nghị định của Nhà-nước ra rằng: Tạp-chí Hữu-Thanh từ nay thôi không xuất bản nữa. Quốc dân ta ai người đã từng làm bạn với Hữu Thanh, có cảm tình với Hữu Thanh nghe thấy tin nầy mà chẳng buồn!

Hồi tưởng lại Hữu-Thanh ra đời trải đã bao lần mưa nắng, tiếng chim gọi bạn vang khắp ba kỳ, vẫn tưởng hai-mươi lăm triệu đồng bào nghe tiếng chim kêu mà động lòng hữu ái, rồi ra sẽ biết yêu nhau, thương nhau, binh vực cho nhau, giúp đỡ lẫn nhau, không đến nỗi hiện ra cái thảm trạng như đàn quạ giữa trời, gặp con sông gió vội rời nhau ra. Ấy cái danh Hữu-Thanh tốt đẹp như thế, cái tình Hữu-Thanh bền dai như thế vậy mà vì đâu trung-gian tiếng hữu-ái đã thành ra một cái điều cợt, đạo hữu-ái đã thành ra một cách kiếm ăn; trên văn khẩu xã-hội đã diễn nên một tấn nào kịch đánh nhau vì hữu-ái-kiện nhau vì hữu-ái; bóc lột nhau vì hữu-ái cướp giựt nhau vì hữu-ái cái duyên cớ đó bởi vì đâu, thần hữu-ái nếu có linh cũng phải cảm tức cho một bọn đã lợi dụng mình để kiếm ăn, đến nỗi hai chữ hữu-ái đã thành câu vừa miệng cho người trong xã-hội mỉa mai nhau. Tới sau tấn nào kịch ấy đã hạ màn, thì hồn hữu-ái mỗi lần lần bỏ lại, song trải qua một cái thời kỳ khá lâu ấy. Tạp chí Hữu-Thanh đã thay bao nhiêu chủ, đổi bao nhiêu phương diện, ngày nay tạm ngừng tới bao nhiêu thì cũng thương hại cho cái mạng cần Hữu Thanh sanh bất phùng thời xui hèn tâm cơ khó nhọc trở bấy nhiêu! Ôi, cái cử chỉ cần Hữu-Thanh êm ái như thế, cái chủ nghĩa của Hữu Thanh cao thượng như thế song tiếc rằng Hữu-Thanh sanh gặp buổi giao thời những hạng người trong xã-hội ngày nay phần nhiều là một người dạ thú, gian tham dối trá, quỉ quái tinh ma, hồn liêm-sỉ đã lạc mất rồi nghĩa hữu-ái đã quên mất rồi nhơn tâm thế đạo đã đến như thế, thì tiếng chim gọi bạn dầu có la hết hơi gào rát cổ chăng nữa, cũng chẳng có ai nghe, cũng chẳng có ai theo cho nên ngoài «cửa tiệm» thì treo tấm bản hữu-ái, mà anh em và nghề nhơn đòn gánh đánh lộn với nhau, hồn hữu ái nếu có thiêng cũng phải than thầm cho số kiếp!..

Ấy cũng vì cái thời buổi nầy cái xã-hội nầy, hai chữ «hữu-ái» chưa có thể đem ra thiết-hành được; nên Hữu-Thanh sau nầy đổi ấy đổi tên chủ-nghĩa, tuy đổi hẳn chủ-nghĩ, dầu không hiệp với cái huy hiệu Hữu Thanh, không đăng với cái thể cách tạp chí, song cũng nhờ đó mà những bọn văn dân nơi nước nghe thấy hết hồn, những phường đội lốt mang râu, trông vẫn tang dẫn; bài «tờ Nam-giao», bài «cứu dân bị lụt» quốc-dân đều khoái chí hả lòng, mà các kẻ ngất ngưởng ngồi cao kia ngờ thấy phát cáu gan tím dạ, đến nỗi toan mượn tay người khác để giết chết Hữu-Thanh để tỏ ra cái dạ lượng khoan-dung, cái tấm lòng quảng đại của một kẻ «ăn trộm ngồi trốc»! Mà Hữu Thanh cũng cầu ngu cũng rằng: «mặt trời kia bao giờ mất, ta cũng người đều mất»! (1)

Mặt trời kia bao giờ mất, ta cũng người đều mất! Câu ấy ngày nay đã thấy ứng-nghiệm rồi. Song mặt trời kia mất mà mất một cách vô tình, mất không có một giọt nước mắt của quốc-dân, còn Hữu Thanh mất mà lưu lại cái cảm tình với quốc dân, để lại cái danh thơm với đất nước, dưới suối vàng, hồn Hữu Thanh vẫn mặt trời cũng gặp gỡ nhiều khi!. Ngày nay tạm đóng lại cuốn cũ, nhớ đến bạn xưa, trong lòng sao được không sanh ra những mối cảm tưởng ngậm ngùi mà than rằng: tiếng gọi bạn đã vắng, thì đoàn chim mất mẹ biết về đâu? chuông cảnh tàn đã im-im, mà những dọng bợ-đỡ nịnh-hót vẫn bên tai in ỏi. Vậy thì tạp-chí Hữu Thanh chết rồi, há chẳng là một sự buồn chung của quốc-dân ta đây ư?

Nam-du tử

(1) Dân nhà Hạ vì vua vua Kiệt mà có câu: «Tuổi nhựt nhạng tàng, dư cập nhữ dai vong. Nghĩa là mặt trời kia bao giờ mất, ta cũng người đều mất.

CÁO BẠCH

Hôm rày bổn báo kêu-ca đã rất lắm về việc tiền nhựt trình, nhưng buồn thay, có một số rất ít sốt sắng gửi cho số bạc, kỳ dư chưa huề có đến lời than của bổn-báo, thậm chí có nhiều vị mua đã hai ba năm mà cũng chưa nghĩ đến bổn-báo. Bổn báo có viết hai ba lần thơ nhắc nhở mà cũng biệt vô âm-tín.

Bổn báo vẫn biết phần nhiều ngài mắc công ăn việc làm hoặc ở xa nhà Dây thép mà hóa ra bề trễ, nên bổn-báo xin hiến một cách rất tiện, khỏi thất công viết thơ mua mandat là bổn báo gởi biên lai cậy sở Điền-tín thâu, mà quí-vị được tin sai trở nhà cầm cái giấy đó đến sở Điền-tín đưa số bạc lấy biên lai là xong.

Vậy bổn-báo cúi xin quí vị để ý giùm tôi hi vọng của bổn báo sau nầy mới mong đạt đến mục đích được.

Bổn-báo

Dư-luận
ĐỒNG-BÀO TA GIẾT TA

Từ đời Hồng-Bàng, Lạc-long-vương cho đến nay hơn bốn ngàn năm thì giọt máu của tổ tiên ta trở sanh biết bao trang anh-hùng hào-kiệt liệt-nữ anh-thư.

Thế mà sao xã-hội Việt Nam ta hiện thời xen lẫn vào một hạng «Thượng lưu độc trùng» mà Chánh phủ Pháp cho là lũ trung thành một cách rất nên ngu muội độ.

Như vừa rồi đọc báo thấy nói: «Có gần hai mươi vị quan Châu-tuần, Tri-huyện cộng biểu đồng tình làm đơn xin Chánh-phủ giết cụ Phan».

Than ôi; hạng người nầy cũng là một giọt máu Lạc Hồng với hai mươi lăm triệu đồng bào ta đó mà!

Mấy ông ôi! dầu cho mấy ông cầu khẩn vái lạy cho: mòn đầu gối, độ trăm ngàn đời trạng mà xin giết cụ Phan chăng nữa thì điều ước vọng của các ông cũng chảy xuôi theo dòng nước mà thôi! Tội nghiệp cho mấy ông đeo chi cái lối thượng lưu mà điểm nên một «trò cười» cho khách dị chủng tha phương khinh bỉ rằng đồng bào ta đã tuyệt đường thân ái dứt dây liên lạc, không bằng loại thú cầm kia còn biết cầu «thố tử hồ bi» vậy. Mấy ông thì thố những điều thiên niên di xú đáy thì cũng đủ cho thần lương tâm tự xử mấy ông. Song ngặt có một điều là mấy mươi triệu anh em vì mấy ông mà phải chịu cầu «xấu lá xấu nem... một con sâu làm sầu nồi canh». Người ngoại-quốc dầu một đứa bỏ đủ mắt trông vào thì cũng nhận cho ta rằng «Annam giết Annam!...» Dường ấy không hiểu mấy ông có biết hổ với an-hà thiện cùng thảo mộc, hay là vẫn còn biểu hiệu tự đắc, toại chí tham sang cho cái chức khiếp nhược của mấy ông đã làm đấy.

Ôi thôi! mấy ông thượng lưu ấy, đến lúc xuống suối vàng, còn mặt mũi nào dám ngó dòn tổ tông đồng bào chăng nhỉ?...

TRẦN CẢNH NGỘ.

Lời tòa soạn. — Bổn báo tiếp đặng nhiều bài gởi tới thóa mạ những phường vong quốc vong tổ ấy lắm, song chỉ xin đăng bài nầy là bài chót, vì bổn-báo hôm nay nói đã nhiều rồi. Vả con người đã đến như thế, thì đến thế thì thôi!... Đến thế thì thôi ta cũng không nên nói đến nữa.

VĂN UYỂN

KÍNH MỪNG CỤ PHAN BỘI-CHÂU

Nặng vì non nước bỏ thân gia,
Ngàn dặm phiêu lưu mấy độ mà.
Hồ hải vết chân Âu Á trải,
Phong trần mái tóc tuyết sương pha.
Chiều hôn cố quốc tờ thơ máu,
Khua tỉnh đồng bào ngọn bút hoa.
Lượng bể khoan dung nhờ Chánh-phủ,
Tấm lòng son sắt chớ tiêu ma.

Noô VĂN-TRUYỆN.

HỌA BÀI MỪNG ÔNG PHAN-BỘI-CHÂU

Ước gì ai nấy được như ông,
Đất Việt ta nay cũng nổi giòng.
Lượm đá rắp toan đem lấp bể,
Gỗ chèo lại nhớ lúc sang sông.
Tân thơ mấy cuốn còn ghi dạ,
Huyết lệ phiêu phen cũng động lòng.
Mừng rỡ thấy ông thêm tủi nhục,
Bao giờ cho gặp hội Vân-Long?

Đặng-đình Điều.

CẢM ƠN QUAN TOÀN QUYỀN VARENNE

Ơn sâu lượng rộng bốn phương dồn,
Danh dự ba vuông lại bảy tròn.
Nảy mực công bằng dòng tựa nước,
Ra tay tế-độ đức hằng non,
Lôi đình đổi lại cơn mưa móc.
Rìu búa không hề dạ sắt son.
Đông pháp sáng choang sao phúc chiếu,
Còn trời còn đất tiếng thơm còn,

MỪNG ÔNG PHAN-BỘI-CHÂU

Công luật hai năm thật rõ người,
Thượng nghị nay đổi hóa mừng người.
Châu chưa về phố sông trăng lặn,
Cây lại bồi xuân núi cũng cười.
Dầu thử lửa vàng đan với lửa,
Vẫn mang vẻ ngọc sáng cho đời.
Nhà da nấu thịt xin ai đó,
Gái bé em xin gửi mấy lời.

Trung-kỳ Vệ-lan Thôn nữ
(T. N. D. B)

Dư-luận đối với ông Phan-bội-Châu

Từ ngày nay bổn-báo mở ra mục nầy, để đăng các bài dư luận của quốc dân ta đối với ông Phan bội-Châu, cho biết ông Phan ngày nay đối với quốc-dân ta thế nào, quốc-dân ta đối với ông Phan thế nào, tưởng cũng là một điều nên chú ý vậy.

B. B.

MÁY LỜI PHÂN TRẦN VỚI DƯ LUẬN VỀ VIỆC ÔNG PHAN-BỘI-CHÂU

Câu chuyện ông Phan-bội-Châu ít lâu nay thành ra một mối dư-luận rất kịch liệt, đi đến đâu, ngồi chỗ nào, tất nhiên cũng có chuyện ông Phan-bội-Châu, khắp các hạng người trong nước lớn bé già trẻ, trai gái sang hèn, trừ những kẻ vô huyết tính ra, còn thì không một người nào là không thích nghe chuyện ông Phan-bội-Châu. Nhưng trong vòng hai tháng nay dư-luận đối với ông Phan-bội-Châu, xoay hẳn ra hai phương diện khác. Lúc Hội đồng đề-hình khép án ông khổ sai chung thân, ai cũng mong cho ông khỏi tội, người nọ xin tha, người kia xin tha, người nào nhất không dám xuất đầu lộ diện xin Chánh-phủ ân cho ông, thì trong bụng chẳng cũng mong cho ông khỏi tội, nhai đâm hạng thuyết, miệng miệng một lời Đến lúc quan Toàn-quyền Varenne gia ơn tha tội cho ông thì dư-luận lại nhao nhao lên về một phương diện khác, người thì trách ông tham sống sợ chết không hay liều một thác để toàn danh dự, người thì nghi cho ông vì được ơn tái tạo của Nhà nước, tất nhiên ông phải mong ơn báo nghĩa đền, rồi lại làm những việc tỉ tiện bỉ ổi, hoặc là lại ra lòn vào cái kiếm chút chơi thừa phú quí cho bỏ lúc phong trần. Người nào cao hơn một bậc nữa thì lại nói Chánh-phủ ngày nay tất nhiên cũng phải thuận cái trào-lưu thế-giới mà cải cách cái chánh sách thuộc-địa, tất sẽ lợi dụng cái chữ nghĩa của ông để đánh lừa quốc-dân Nam-việt Kẻ nói ra người nói vào, kẻ bàn thế nầy người bàn thế khác, hoặc người thì hội diện mà chất vấn, hoặc người thì gởi thơ mà khuyên miễn. Nói cho lại thì cũng do một tấm lòng hâm mộ ông, yêu mến ông, muốn bảo toàn danh dự cho ông, không khác gì lúc ấy ông còn ở trong ngục mà muốn bảo toàn tánh mạng cho ông vậy. Ôi! dân tâm sĩ khí nước ta ai ngờ đến bây giờ lại còn biết mến một người ái quốc một người chí-sĩ như ông Phan, bì còn dám bảo là người mình không có cái quan-niệm về quốc-gia nữa. Tuy nhiên động bào ta phải có lượng khoan ông Phan thật, song xét cho kỹ thì trong những lời dư-luận đó cũng không khỏi có cái thiếu kiến và có điều ngộ giải. Trong ba điều trách bị ông đã nói ở trên, người nào trách ông không biết liều chết lại thật là ngu ngốc vô cùng. Nghĩ cũng kỳ thay! Đã xin tha cho ông là mong cho ông sống, lúc ông được sống rồi lại muốn cho ông chết, thì thật không hiểu những người đó kiến giải ra làm sao. Vì bằng ông có chết ngay ở trong ngục bất quá cũng chỉ để lại một cái tiếng hão là người khẳng khái mà thôi, chớ có bổ ích gì cho dân không? Người nào trách ông như thế thật là thiếu kiến quá, không đáng nói làm gì. Còn những người trách ông hai điều dưới, tuy muốn bảo toàn danh dự cho ông mà thật là làm tổn hại cái danh dự của ông, không những làm tổn hại cái danh dự của ông, mà lại sai lầm cả cái chánh sách văn minh của Nhà-nước nữa.

Thế nào là làm tổn hại cái danh dự của ông? — Ông Phan là người thế nào? Cấp ngài cho ông là người Anh hùng hào kiệt — nói thế cũng khỏi quá — chánh nhân quân tử, hay cho ông là phường vai thịt hấp, giá áo túi cơm, mà lại ngại cho ông làm sự khốn nạn quá như thế?

Chánh-phủ lấy cái chánh-sách văn-minh mà dãi dân Việt-Nam, cho nên không nỡ bắt tội ông là người ái quốc, đó cũng là cái ơn tái tạo cho ông thật; khi nào ông dám quên ơn. Nhưng bảo rằng ông dùng những cách đê tiện để mà dỗ bảo, rồi cũng mong lên lỏi vào chốn lợi tôn danh-cương, thì tôi dám nói quyết rằng không khi nào một người tài cao chí cả như ông mà lại tâng tâm bỉnh cuồng đến nỗi như thế. Nếu ông có phải là người mưu đồ phú quí, thì từ khi ông đỗ Thủ-khoa hơn 30 năm trời nay, ông cứ ở nước nhà há lại không làm được Thượng-thơ Hiệp biện rồi hay sao, mà ông lý hương khứ quốc bấy nhiêu năm trời để ông có chí làm vua chăng? Lầm, Thống-lãnh chăng? Khó lắm! ông là người học rộng tài cao há lại không biết cái sự thế trong thiên hạ ra làm sao ư, chẳng lẽ trong tâm não ông không lúc nào dám có cái mơ tưởng như thế. Chẳng qua ông chứa một bầu nhiệt-huyết về hai chữ «ái-quốc» cho nên chẳng quản chi tấm thân lưu lạc trong bao nhiêu năm trời, cái cảnh huống bôn đào của một kẻ vong mạng khách ở nơi dị vực tha hương, còn sung sướng nỗi gì, mà bảo rằng ông thèm lạt cái sự phú quí. Ông luật-sư Bonna khi cãi giúp cho ông có nói rằng: «cái lòng ái-quốc của ông chưa chết từ khi hãy còn là hòn máu đỏ ở trong bụng mẹ» một người ngoại quốc quan xét ông còn giải tỏ được bụng ông như thế, người mình mà lại còn đem lòng hoài nghi cho ông là mưu đồ phú quí chẳng cũng lầm lắm ru.

Thế nào là sai lầm cả chánh sách văn minh của Chánh phủ. — Cái chánh-sách thuộc địa của liệt cường ngày nay, là cái chánh sách hiệp lực, cái chánh-sách khai phóng, chớ không phải cái chánh sách sâm lược-chánh-

Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74)
tặng cho Kho Sách Xưa của Quán Ven Đường.

sách áp chế như thuở trước. Nếu bảo những người đi bảo hộ không thiệt lòng khai hóa cho dân chịu bảo hộ thì bây giờ xem như Mỹ với Phi-luật-tân, Anh với Ai-cập, sao những dân tộc ấy ngày nay đã được như kia? Huống chi nước Pháp vẫn tự nhận là ông sứ nhà trời đi rao hoá văn-minh cho thế giới, có lẽ nào lại chịu thua Anh kém Mỹ hay sao. Dân ta sở dĩ tiến hóa chậm, chỉ vì từ trước vẫn bị mang một khối nghi-đoàn đối với chánh phủ bảo hộ, mai dè ở với nhau mà không thật bụng tin nhau, thì dẫu Chánh-phủ có thiệt hành cái chủ nghĩa khai-hóa đến đâu cũng khó lòng mong cho dân mình tiến hóa được. bây giờ cái khối nghi-đoàn ấy phải nên đập cho vỡ tan ra. Chánh-phủ đã thiệt lòng khai đạo thì dân ta phải thiệt lòng mà noi theo, một mai trình độ dân trí của mình được như Phi-luật-tân với Ai-cập thì nước Pháp há lại hẹp gì mà không khai-phóng cho ta như người Anh người Mỹ khai phóng cho hai xứ kia. Cho nên ngày nay mà trừ cái chủ nghĩa Pháp-Việt đề-huề ra, cũng không còn có cách nào mà đạt được cái hi vọng ấy. Ông Phan là người thấm thời thức thế, nên đã đổi chính kiến mà đề xướng cái chủ-nghĩa ấy trong mười năm nay, bây giờ lại gặp cơ-nội tốt là quan Toàn-quyền Varenne mới sang trọng nhậm xứ ta đây, ngài muốn thiệt hành cái chủ nghĩa Pháp-Việt đề-huề, mà ông Phan đã vỡ nước, tưởng cái nghĩa vụ của ông, trên giúp đỡ Chánh phủ, dưới đề xướng quốc dân, ông cũng sẽ là một cái nguyên động-lực rất mạnh về cái chánh sách đó, đôi bên đồng tâm hiệp lực nhau dìu dắt thi hành cho đến nơi đến chốn thì mới mong chông có hiệu quả, chớ khi nào Chánh-phủ lại lừa dối ai, mà dẫu muốn lừa dối thì đối với cái tình thế bây giờ cũng không thể nào mà lừa dối được. Như vậy thì tùng sử Chánh-phủ có cho ông Phan lấy cái chánh-quyền gì hay dùng vào một cái cơ quan trọng yếu gì, lại cũng khiến cho ông dễ đường thi thố, chớ quyết nhiên Chánh phủ cũng không lấy cái hư vị gì mà lung lạc ông, mà ông cũng không khi nào lại dám quên cái nghĩa vụ của ông.

Nói tóm lại, ông Phan là người đại học vấn đại tư-tưởng, đại-kiến thức, há ông lại không biết tự xử hay sao? Than ôi! nói dễ làm vẫn khó. chẳng hay các ngài thử đứng vào cái địa vị ông Phan thì các ngài tự xử ra sao.

N. B. T.
(K. H. N. B.)

DÔNG-PHÁP THỜI-SỰ

GIÁ BẠC

Kho nhà nước	15 fr 15
Đông Pháp Ngân-hàng (Banque de l'Indochine)	15 0[illegible]
Pháp Hoa Ngân-hàng (Banque Franco-Chinoise)	15 0[illegible]
[illegible] Shanghai	15 0[illegible]
[illegible]	15 0[illegible]

GIÁ LÚA GẠO

[illegible]

	lúa cũ	lúa mới
Lúa Vĩ long	5$65	5$75
Lúa Gò công	5 85	5 95
Lúa Bà rịa	5 75	5 85
Lúa Bà Hiền	5 80	5 90
Lúa Cao-mãn (trắng)	5 75	5 85
Lúa Cao-man (đỏ)	5 45	5 55
Giá bực trung	5 78	5 [illegible]

Giá giấy Quốc trái-Đôi 50$95

TÀU ĐI CÁC NƯỚC

TÀU TỚI

Chiếc COMPIÈGNE ở Pháp tới 4 Févr 1926 qua đến Saigon

Chiếc CAMRANH ở Djibouti đã chạy qua đây hôm ngày 11 Janvier 1926

Chiếc FONTAINEBLEAU ở Tàu và Nhựt tới 5 Février đến Saigon

Chiếc AMAZONE ở Tàu và Nhựt tới 2[illegible] Janvier 1926 qua đến Saigon.

Chiếc CLAUDE CHAPPE ở Tonkin tới 21 Janvier vô tới.

TÀU ĐI

Chiếc ANGKOR tới bến 30 Janvier 1926 sẽ chạy qua Tàu và Nhựt

Chiếc CLAUDE CHAPPE tới ngày 29 Janvier 1926 sẽ chạy đi Tonkin

Chiếc COMPIEGE tới bến 6 Février sẽ chạy đi Tonkin.

Chiếc AMAZONE tới bến 25 Janvier 1926 sẽ chạy đi Pháp-quốc.

Chiếc CHILI tới bến 29 Janvier sẽ chạy qua Pháp-quốc.

Mytho

mạng con người Annam quá rẻ khi bị xe hơi của Lang-Sa cán

Ngày 27 Janvier 1926, hồi 9 giờ ban mai mới đây tại trường tiểu-học (trường-tổng) nơi con đường Saigon Bac de Rạch-miễu ở châu-thành Mytho có xảy ra một vụ xe hơi quan lớn chánh Tham-biện Tanan là M. Dufaure ngồi cầm tay bánh chạy đụng nhằm đứa học sanh tên là Võ-minh-Tâm 8 tuổi rất trọng bịnh, nguyên sự tích như sau này.

Đúng giờ xả-hơi của học sanh (Récréation) những học trò đều ra tại sân trường mà chơi, lớp bánh trái, bọn đi tiểu tiện, lớp chơi bời, cũng là nước nôi thấm giọng, song lẽ một đứa là tại trường chẳng có lu mái chứa nước uống cho học trò dùng, nên hằng buổi, tụ năm ba lại fontaine bên lộ gần trường, thay phiên nhau mà bơm nước mà uống, phần rót chót, trò Tâm, tang lum khum uống nước thì trống vội nhào vô trường, nên nghe thì cứ lăm lăm hay vô bất kể nhào tá chi chi, xin miễn kẻo giờ cùng bọn học, khỏi bị thầy la quở. Vả lại xe hơi của quan chánh Tham-biện chạy gần tới ngã ba, dẫu mới lộ nơi trường chẳng bóp kèn cũng không ra hiệu lịnh, ba thầy trong tuy Giáo-huấn thấy rõ cho nên dẫu xe chạy trở tới đụng phải mông trôn trò Tâm, mới vẫn tá sắp vẹp mặt dưới lộ bàn dẹp xe day bừa áo quần, mặt mày tay chơn xả trầy máu ra lai láng.

Nhộ bất cập, ngài xiết thắng ngừng xe, tay sớp pơ (chauffeur) của ngài xuống ẵm trò vô phước ấy lên xe, và điệu vào Dưỡng-đường cho quan Lương-y điều trị, đến nơi chẩn viếng thì hơi vậy. 1. từ trán xuống gò má phía bên hữu, trầy da lằng thì máu chảy dầm đề. 2. chơn mặt nơi hàng sưng bầm đi chẳng động, 3. Đầu gối bên tả trầy cũng nhiều, và 4 miệng rớt 2 cái răng và máu ra cũng bộn bộn, lỗi ấy tại nơi ai??

Lúc ấy quan Tham biện Tanan mòe trong túi ra 3$00 bạc đưa cho Bà Phước, là Bà Nhơ mượn trao giùm cho đứa học sanh vô phước rủi ro ấy, khi đến chừng nó tỉnh mạnh, tặng cho nó thuốc men bánh trái, nhiều đa, rộng rãi đa!

Ôi cô buồn cười chăng? Một ông Viên-quan rất to mà đối với một tên học trò khi rủi ro xảy ra như vậy cầm cho 3$00 bạc thì cũng nên nên lên tờ báo cho công chúng trong lục châu thấu rõ tánh tình của ngài, coi mạng con người nước Annam ta quá rẻ, và chẳng là ngài thấm tưởng rằng: bạc thấp nên cố vẫn kêu không thấu dẫu mà lo lại đối với ngài là quan chánh Tham-biện Chủ-tỉnh ai ai lại không tùng quyền, phục hạ, còn ví như người Việt-Nam ta mà lầm lỗi hoặc là đụng chạm đến người Langsa thì phải bị giam-cầm nơi ngục thất cho nào không? Rất buồn cho con nhà Hồng-lạc mình kiếp thưa thì cũng ăn trợt, một đều ta nửa là quan Lương-y chẳng cho trò Tâm dưỡng bịnh tại Nhà-thương, ngài lại hàm ơn quở mắng rằng cha mẹ nó phải đem về mà điều trị, chẳng nên để tại Dưỡng-đường, để ý làm thiệt mặt quan Tham-biện về sự rủi ro chút đỉnh. Công bình đó ôi! Lòng khoan hồng đại độ của người Langsa ngày nôm nay phát hiện ra cho muôn mắt người Việt-Nam rõ thấy.

Ước ao ai có phần trách nhiệm về việc nầy, làm sao cho ra công bình chánh trực được đối tự do bình đẳng, hầu ái của Mẫu-quốc đối với Việt-Nam, kẻo ức lắm thay!! Buồn lắm thay!!

Rất mong thay??

Longxuyên

Đàm nhơn mạng rất ghê gớm

Đêm 10 Janvier 1926, lối quá 19 giờ, bỗng lưng tiếng mõ dân đưa đến, làm cho cả và dân, và làng đảo-tai mà lóng; ban đầu nghe một, sau nghe hai, nghe ba, vân vân... Ừ, quả-quyết là mõ xin cầu cứu một tấn-kịch chi đây. Bởi cớ nên làng cùng dân vậy đoàn hiệp lo, trăng đến nhà Trần-Tỷ tại ấp Long-Phú (thuộc làng Long-Kiến tổng Định-hòa quận Chợ-mới Longxuyên) Lúc đến nơi gặp Nguyễn thị-Cầm ngồi trước sân đầy mình vấy máu, còn trong nhà đèn đuốc tối đen.

Kế thầy Hương-hào sở tại là M. Huỳnh-văn-Thơ đi đến bảo? tên thị-Cầm nói: sao rồi nó là tên Thái, chém mẹ nó là thị-Tỷ, chém chị nó là thị-Cơ chết, còn nằm trong nhà kia kìa!!! và chém nó trượng-tích, tuôn liền nối đuốt vô nhà thấy quả hai thây nằm ở giữa, ma phạm-nhơn đã bỏn-đào, tuy cấp dân man chở thị-Cầm đến nhà thương và sai kẻ thông-tin cho Hương-quản, người tai đến bảo các nhà quan còn bổn-thân thầy thì góp dân làng chặn theo mấy nẻo đường mà ra tay huỳnh-trảo; tá ra tìm kiếm từ vườn đến ruộng mà tin-tức vắng hoe, song lo tên phạm-nhơn vô phương tỵ nạn, thình không tên Thái ở đâu nơi hướng tây lước xăn đến sát mặt ở đông người làm cho dân làng vỡ ngạy, anh cô thầy Hương-hào coi vững như không, thầy trò đồn dân chúng phá vây kêu Thái mà rằng: mi thọ tội thì dơ tay lên làm hiệu. — Thái nghe theo; thầy bảo dân làng trói quách và hỏi.... Phạm nhơn là Phạm-văn-Phải dit Thái khai rằng: vợ Thái là Nguyễn-thị Cơ sẵng nạn tại nhà nọ vợ nó là thị-Tỷ, nó lo thuốc men nuôi dưỡng ngồi hai tháng trời mới lành, bởi thân tiểu nên nó ra thân đi làm tuồn làm mướn về mà trả nợ, ngày 21 tháng 11 annam nó về nạ vợ nó là thị-Tỷ em vợ nó là thị-Cầm, chuồi mãng nó không cho nó ở với vợ nó, nó cũng chịu lý, qua ngày 26 nó đó là 10 Janvier 1926 lối 6 giờ chiều nó đi cày đất mới về nhà, mẹ vợ nó đóng cửa không cho vào, nó xô cửa vô nhà, mẹ vợ và em vợ nó sử việc chuồi-mãng đuổi nó mãi mãi, nó giận quơ lấy đặng cây bừa trong nhà rồi bừa mẹ vợ nó và vợ nó đã vong mạng, em vợ nó là thị-Cầm và chạy và la, nó vôi đưa tao ít bừa, kế hàng cận đến nên nó mà của mà đi.

Toái khai vừa dứt, tên Hương-quản đã đến tận nơi, ông chánh-tổng sở tại cũng đến nữa, ông đạo công chặt tên Thái lại và tra hỏi đầu đuôi rồi giao cho Hương quản giải tiền quan lập tức; vụ nầy đã giải đến Tòa án trong ngày 11 Janvier 1926 rồi. hiện nay tên Thái ngồi trong ngụt-thất, thị-Cầm nằm tại Dưỡng-đường Longxuyên. Còn tử-thi Thị-Tỷ thì Cơ chôn nơi nghĩa-địa.

Tuồn đi! cái tấn bi-kịch nầy thường-diễn, mà cũng khen cho mấy ả vô nghề ở ưa tỏ của dọ mỏ khua môi lớn tiếng rộng hoang thấy mấy đứa tiểu-nhân chuồi như chuồi chó mèng, như mãng loài vật. Bởi vậy nên mới đem ra nông nổi.

Ký-giả viết ra bài nầy sở dĩ để cho mấy bà mẹ vợ vô-đức kia, mấy ả đàn-bà bất nghĩa nọ bức nên cái tình tánh xấu-xa đi thì mới an-ổn-lạc-nghiệp và để lời khen thầy Hương-Hào can-đảm, đáng bực nam-nhi.

PHI-BẰNG

Chaudoc

Cử Nghị-viên tổng Châu-phú

Ngày chúa-nhựt 24 Janvier 1926 Hương chức làng Mỹ đức, Châu phú, Vinhtế, Đa-phước, Hà bao, Lama, Vinh hội, Vinh hội đông, Phú hội, Phước hưng, Vinh trường, đến tựu tại nhà việc sở tại Châu phú đặng chọn cử một viên Nghị viên địa hạt. Ông Hương quản Khưu văn Tấn và ông xã Lê chí kế ở làng Mỹ đức ra ứng cử. Đúng 4 giờ khai tuyển ra thì Hương quản Tấn có 50 lá, còn xã Kế 62 lá, vì trời hơn cậu Tấn 12 lá thăm nên đắc cử song ký giả lấy làm buồn tình cho con dân trong tổng nầy lắm, vì ông tân Nghị viên Kế ăn học thiểu sức, cuốc Langsa thì biết có chút oai và non còn chủ quốc-ngữ thì mới có học ký tên nên đắc cử rồi thì làm sao mà tiến bực con dân cho được vì mỗi khi đi hội cùng đi n ôm chỉ biết oai non cho có chứng, chớ biết chi cái cọ mà giúp ích cho dân n ở. Ký giả lấy làm tiếc vì trong tổng lớn như vậy mà không có người ra tranh cử cho xứng đáng, hay là bị ông thần Tiền ông đè nhẹp ông thần Tài đi chăng?

Giang đông Độ

Làm nào động thiên hạ

Mấy hôm nay Cirque Harmston lại hát tại Châu-đốc, thiên hạ rộn rực đi coi, nhưng mà đâm nào mấy thằng ở ăn trà sử tử voi và ngựa chạy ra ngoài chợ hoài, làm cho thiên hạ sợ oăng chạy la um xùm, còn trẻ nhỏ lại vỗ tay cười rần, lấy làm bực mình cho tiếng cười tiếng la của người mình! Ký giả có nghe thiên hạ đồn rằng bọn khách đều lấy chạy Cirque Harmston không chịu coi, mà quả thật, một hôm ký giả đi xem thử thì chẳng thấy có tên khách nào coi hết. Thử xem một chút đó thì đủ thấy rằng bọn khách đồng lòng với nhau là dường bao? Còn người mình biết chừng nào cho đồng lòng được, nghĩ ra thêm hổ thẹn cho dân tộc mình biết mấy

Kinh-Thi

Omon

Bổn-báo vừa rồi có tiếp được bài của M. Trần-văn-Ninh gởi lên trả lời về việc mất nhựt-trình và thơ, ông có nói rằng: « như vị độc-giả nào nói mất thơ và báo, xin ông đính tên ra cho quan tuần xét », còn hiện nay bốn tại trong làng ông ai mất chi cả v.v...

Vậy từ nay độc-giả ở Đ. P. T. B. ở Ô-môn, nếu ai còn có cái tệ mất báo thì sẽ cho bổn-báo hay, còn những sự cái lấy nhau trên tờ báo thì bổn-báo không dám tự vị ai, và cũng không dăng những bài nào nói ra mà nhau ra ngoài pháp lịch-sự, cũng chỉ trích nhau một cách vô-lý, duy những bài nào bổn-báo xét ra có chứng-cớ rõ-ràng và có phương-hại chung thì mới nhận đăng mà thôi.

Chư lai-cảo-giả lượng cho.

B. B

Giới thiệu sách mới

Bổn-báo mới tiếp được cuốn « Thanh-khí lẻ hằng » của bạn đồng-nghiệp Thực-nghiệp dân-báo ngoài. Bảo gồm tập, trong cuốn đó có trích ra mấy bài luận-thuyết về những vấn-đề có quan-hệ đến danh-dự và quyền-lợi của nhơn-dân mà đã đăng trong Thực-nghiệp dân-báo, như bài « ông Phan-bội-Châu tương-lai, dân xứ Nghệ với ông Phan-bội-Châu, vấn-đề nước mắm và đánh cá, »

Ngoài bìa lại có đề tấm hình ông Phan đứng tại trước cái nhà của ông mới tạo ở Huế, dãy sân cây cỏ um-tùm, ai trông vào cũng sanh một cái cảm-tình man mác. Sách dày 21 trang, giá bán 0$10.

Sách ấy có bán tại bổn-quán, nay-mai sẽ tới nơi, vậy ai mua xin viết thơ hay tới nơi bổn-quán.

B. Q.

Đã xuất bản

Bài diễn-thuyết và đoạn lược sử của cụ *Phan-châu-Trinh* đã có đề bán tại báo-quán.

Sách dày 40 trương lại có một bức chơn dung rất đẹp có thể cắt ra để làm một vật kỷ-niệm. Giá bán 0$20; ở xa mua xin phải gởi thêm 0$12 tiền gởi.

Hãy mua mà xem cho rõ lịch sử của một nhà đại chí-sĩ.

LIÊN THÀNH

Đông-pháp sản-vật cổ-phần hữu-hạng công-ty

Tư-bổn: 133.500$00

TỔNG CUỘC TẠI SAIGON

Quai de la Marne

Kính cùng liệt-vị cổ-đông,

Chiếu theo quyết nghị thứ nhứt của Hội-đồng Quản-lý ngày 9 Décembre 1925,

Kể từ ngày 25 Janvier 1926, chúng tôi xin mời liệt vị cổ-đông của bổn công ty, tùy tiện chỗ ở của mỗi vị, đến tại Liên-Thành Saigon, hoặc tại Liên-thành Phan-thiết và Liên-Thành Mulné chiếu toa bùn mà nhận tất tiền lời về khóa năm 1924.

Kính cáo
Tổng Cuộc Saigon

Dời chỗ khác

MAISON DU COTINAT khi trước ở đường Charner số 43 nay đã dời về đại-lộ Bonnard số 94. Có bán đủ thứ hàng bên Tây, như nón, giày, vớ, áo sơ-mi, đồ chưng dọn trong nhà, đồ Tết, đồ đi đám cưới rất đẹp

Lúc nầy bạc lên cao, bổn hiệu định bán giá rẻ, xin đồng bang chiếu cố.

Chủ-nhơn: Phạm-văn-Hiền
kính mời

Pensionnat Điền-quận

Rue Mottet Soctrang

Trường của chúng tôi tuy mới lập mà học-sanh càng ngày càng đông là vì chúng tôi chọn ròng những cựu Giáo-viên đủ tài đức mà dạy học-sanh (học trong và học ngoài) từ lớp ấu học sơ giải (Classe enfantine) cho đến lớp thi cấp bằng sơ-học (Classe du cert ficat d'études).

Chúng tôi đâu dám khoe khoan song chúng tôi chắc rằng khi Quí Ông Quí Bà đem trẻ đến học thì quí Ông quí Bà đặng đẹp dạ chẳng sai. Là bởi chúng tôi chẳng để tốn hao sắp đặt cộng cuộc đầu đó trang hoàng và bằng lo làm sao cho khỏi phụ lòng trông cậy của Quí Ông quí Bà

Còn tiền cơm tiền học thì Bổn trường tính rất nhẹ.

Ước ao sao đồng bang, trước là trong bổn-tỉnh sau là trong các tỉnh lân cận có lòng tưởng đến chúng tôi đem trẻ em đến Bổn-trường thì chúng tôi hết lòng hoan nghinh.

Bắt trường tết: ngày 7-2 26
Nhập trường: ngày 22 2-26

Kính cáo,
TRẦN VĂN-ĐIỀN.
Directeur de Pensionnat à Soctrăng

Duy-Xuân ẩn-quán

Tại đầu cầu sắt Sadec

Có in đủ các thứ thơ, tuồng, truyện, sách bằng chữ Langsa và quốc ngữ. Có in sổ bộ, các thứ giấy tờ về việc mua bán, các danh thiếp, bao thơ, thiếp tang, thiếp mời đám cưới v. v...

Có bán đủ các thứ giấy viết, mực bao thơ, ngòi viết, thước gạch, gôm, viết chì và đủ thứ sách vở cho học trò các trường dùng.

Mỗi món đều bán rẻ hơn các nhà in khác

Duy-Xuân ẩn quán
Kính mời

Vinh-đức-Hưng

Tailleur Tonkinois

262 rue d'Espagne Saigon

Civil, militaire et Annamite
may đồ tây và Annam

Tiệm tôi có bán các thứ hàng Bắc hàng Tàu quí ông quí bà có cần dùng thì chỉ cho đồ đặt may hay là làm đồ may ăn tiền rẻ.

Xin quí ông quí bà ái cố, quá bước to ân hiệu, giúp cho người đồng-bang, thì chúng tôi lấy làm cảm đội ơn.

Nay kính

Tiếng gọi đàn

Là một quyển sách có giá trị

Hãy gởi thơ cho M. Trần-huy-Liệu, Đông-Pháp Thời-Báo

Một dịp rồi...

1 máy hát Perfectaphone cỡ 0m18 x 0m27 x 0m37:	22$50
10 đĩa hát cái lương dũ bán:	17 00
Tiền gởi:	0 54
Tiền đóng thùng và các tiền phí lối:	1 00
	41$04

Cả thảy là 41$04 nhưng muốn cho mỗi người đều có tuồi sắm được nên bổn-hiệu bán dứt giá là 36$00 ngoài ra bán rẻ 5$04 lỗ gởi mandat 36$ Tại kỳ tàu tới sẽ có một cái máy hát và 10 đĩa cái lương dũ các bản hay gởi lại khỏi phải trả thêm su cắt nào nữa cả. (xin hãy gởi tiền trước).

Xin nhớ rằng bổn-hiệu có bán đủ các đồ phụ tùng về máy hát... dây thiều, đầu máy kim sắc cho đến một con ốc nhỏ trong máy cũng có bán. Muốn mua dây thiều xin cho biết bề ngan dây thiều cũ là máy phân và máy ly.

PHAN-QUAN
Saigon-Bazar, 57 Rue Catinat Saigon

Một món đồ cho trong lúc Tết

Một cái máy xay gạo dùng trong nhà

Đỡ trên một cái bàn — xay ra đặng 60 kilos gạo trắng — Giá 18$ tính về tiền gởi ở trống.

Một đứa con nít nhỏ xây đặng rồi.

Bởi vì máy nặng hơn 11 k. phải gởi làm 2 gói nên cước tốn giá tốn 14$ chư quí khách muốn mua xin gởi đủ số bạc 18$ thì có máy gởi đến nhà.

Có 5 thứ máy khác kiểu, hoặc quây tay hoặc chạy bằng Mô-tơ, trong 100 kilos lúa xay giã ra đặng 73, 75 kilo gạo trắng. Trong 100 kilo gạo trắng có chừng 15 kilos tấm nghĩa là đặng lợi thêm 8 lần hơn các thứ máy khác.

Xin do nơi ông J. BRUNEL đường Mayer số 45 Saigon.

MỚI KHAI TIỆM

Annam bán ròng hàng

Bombay thượng hạng

Tiệm M. François Sự,

bán hột xoàn 76 Rue Vannier lối giữa dãy phố Chà-và bán vải chợ cũ Saigon. Nay chỉnh đốn lại rất huê lệ, bán hàng Bombay ròng *Thứ nhứt hạng* hàng ạ mắt, quyết tranh giải nhứt ở chợ cũ.

Còn nói gì hột xoàn lối đầu tháng Novembre nầy thì tàu lại sẽ có đủ thứ hột cắt kỹ tốt.

Bổn hiệu đã dọp hết đồ xấu; quyết bán đồ *thượng hạng* chuyên môn *hột xoàn* và *hàng bombay* nên xin mời quí ông quí bà nghĩ tình đến viếng một phen tôi sẽ hết lòng hoan nghinh.

FRANÇOIS SỰ
Chủ tiệm hột xoàn và hàng Bombay
76, Rue Vannier
CHỢ-CŨ SAIGON

Muốn mua hàng hóa cho rẻ hãy tìm đến chỗ gốc

278 rue des Marins

Kính trình quí vị lục-châu: Ngôi hàng chúng tôi mở ra được một năm nay chuyên rông nghề mua hàng hóa bên Pháp quốc về bán sỉ lẻ cho các tiệm buôn. Chúng tôi làm Đại lý hãng Lafayette và nhiều hãng khác bên Pháp quốc. Những hàng hóa của chúng tôi sẵi đây toàn là nơi các lò xưởng bên nước Pháp chớ chẳng phải mua của mấy tiệm nhỏ, vậy nên tự nhiên giá phải rẻ hơn các nơi.

Chúng tôi lại đứng trung ương người mua và người bán, mỗi nơi mua bán không có thì chúng tôi mua giùm giá cũng nhẹ lại tính chút ít huê hồng mà thôi.

Vậy quí vị muốn sắi mặt chi về bán lại xin đến chúng tôi, hoặc viết thơ hỏi giá cả hay là gởi kiểu hàng đến thì chúng tôi sẵn lòng hồi đáp.

Chúng tôi làm Đại-Lý tiệm Khánh-Kỳ; chụp hình rất tinh xảo và có bán các món về nghề chụp hình.

Nay kính
AU REVEIL
273 Rue des Marins Cholon

Thi-Thờ

TIỆM THỢ BẠC

NGUYỄN-VĂN-THƠM

Bijoutier, ancienne Maison đó

NGUYỄN-VĂN-GIÁO

N° 13, rue Schroeder, Saigon.

Kính cáo cho quí ông quí bà rõ: Nguyên tiệm nầy trước của Nguyễn-văn Giáo, đã qua phần rồi. Nay tôi là Nguyễn-văn-Thơm là em, kế nghiệp cùng làm đồ nữ-trang theo kiểu kiểm thời, những là: trâm, chuyền kiền, chuỗi, bông tai, nút áo, vàng dài, kiền cẳng, neo bông, neo đặt, đồng chiếc v... v... Đủ thứ theo kiểm thời cũng như ngày trước vậy.

Xin quí ông quí bà, muốn dùng món chi xin dời gót đến tiệm tôi, hay là viết thơ mà gởi cho bổn hiệu, tôi xin theo ý quí ông quí bà muốn cần dùng món chi thì tôi cũng hết lòng cẩn thận mà gởi đến cho quí ông quí bà dùng.

Kính cáo NGUYỄN-VĂN-THƠM
Bijoutier, 13, Rue Schroeder, Saigon.

Ngôi sao

Xe hơi hiệu ngôi sao trắng đưa hành khách Saigon-Cholon-Namvien, mỗi ngày giữa có, giá tiền bộ hành ba rất rẻ. Khá ở tại đường d'Espagne số 286 có tiệm may y phục annam, bán hàng dũ thứ, có trữ dầu essence, dầu nhớt và vỏ ruột xe hơi. Với bán thứ dầu khuynh dầu xiêm, dùng những bịnh nhức mỏi tay xung chơn rất hiệu nghiệm.

Xin quí ông quí bà chiếu cố, tôi rất tâm cảm thạnh tình.

Nay kính

Hàng bán đồ dùng về công nghệ

E. DUPRIX

số 50, đường Pellerin. — Saigon

Nồi sô de, các thứ máy, máy làm nước đá, Malto, máy thắp đèn điện, máy bơm nước bằng điện khí. Bơm nước lớn nhỏ đủ thứ để bơm nước vô ruộng, chạy bằng dầu xăng, dầu lửa, bằng Mazout, hay chạy bằng hơi nước.

Bán cân cho các vườn trồng trái.

HÔTEL RESTAURANT

Đông-Pháp Lữ-quán

72, 174, Rue d'Espagne Saigon

Phòng ngủ và bán cơm Annam, rất tưởng tiện cho quí khách phương xa đến Saigon, ở phòng và ăn uống luôn một cỡ.

Le Directeur,
NGUYỄN-KHÁNH-ĐƠN

Giày dép Bắc-kỳ

Đồng hồ treo và đồ kiểu.
Đồ điểu để xách, để bỏ túi và pilas.
Các thứ khuôn để bình.
Nappes, tapis, serviettes và các đồ tập hóa, v. v

Giày dép có tiệm làm tại Hanội, cần để mua ngay tại lò bên Pháp nên giá nhẹ

Bán sỉ Bán lẻ

tại tiệm: **Trần-quang-Xuân**

158 rue d'Espagne
Chợ mới Saigon

Mới lấy **200** cái đồng hồ treo giá rẻ.

Xin ghé mắt

(Adresses utiles)

Hiệp Thanh

Rayon Tailleur - Bazar

Phố-Cương *Thủ-dầu-Một*

NÓN CÁCH (*Casque*) kiểu « Con gà » thường bán 4$50 một cái mà nay bán có 3$70, xin hỏi:

M. Phan-Quan

Saigon-Bazar 57, rue Catinat, Saigon

Đồng hồ kiểu mới

TIỆM ĐÈN XANH tại Saigon (Chợ-mới) mới có lại thứ đồng hồ kiểu mới chạy 300 ngày giá 21$ một cái. Thứ đồng hồ nầy để giữa nhà coi rất có nghi tiết.

Thơ và Mandat gởi cho:
PHẠM VĂN-NGỌC
Directeur de la Maison CHIEU-NAM-VIÊN.
56, rue Viénot, 56, Saigon
Téléphone n° 565

Hàng lụa kiểu mới

Những hàng tơ lụa thì ở Saigon có mặt mình nhà hàng Nguyễn-đức-Nhuận ở số 42 đường Catinat bán nhiều thứ hàng lụa kiểu mới hơn hết. Hễ quí có thấy ai mặc thứ hàng nào mới lạ coi xinh đẹp thì không nói cũng biết hàng đó của nhà Nguyễn-đức-Nhuận. Nhà hàng Nguyễn-đức-Nhuận, bán rông hàng thiệt tốt mà giá lại rẻ hơn các nơi. mua bán thì giữ một lòng thành thật đối cùng bạn hàng lại muốn thuận-tiện cho quí khách, nên có bán lãnh xuyên nhuộm tại Bertre tốt nhứt hạng, và có trữ đủ thứ hàng của hãng đệ Lê phát-Vĩnh, như là lụa lãnh tây, satin, tố. Mới đây nhà lại mấy trăm áo nhung tơ thiệt tốt nhứt hạng và hàng lụa đủ thứ,

Tôi mới dựng nên một nhà ngủ rất phải cách vì là trước khi cất nhà đã có vẽ hình ưu đặng lấy phòng ngủ, nên phòng vì mỗi cũng mỗi phòng rộng lớn tinh khiết theo cách vệ sinh: gương mùng, ra, nệm, gối, bàn ghế mới tinh hảo, chỗ rửa mặt, phòng tắm, phòng tiểu đều có máy nước chảy.

Kính mời quí ông quí bà có dịp đến Saigon xin ghé lại TÂN-HOÀ-KHÁCH-LẦU tại đường Boulevard Bonnard số 88-90 ngan gare xe điện khi chợ mới Saigon mà nghỉ thử thì rõ lời tôi bố cáo đây chẳng sai.

Chủ Tân-hoà kính thỉnh LÊ-VĂN-LỘC

Đắt mau mà lại khéo

Kính cùng quí ông quí thầy đặng rõ: tại đường Amiral Courbet, số 43, Saigon, ngang hông Chợ-mới, cận Nam-châu Khách-lầu, có tiệm may Đoàn-thành-Tạo, may y-phục Tây Nam đã kiểu theo kiểu thời.

May đắt mau mà lại khéo, chẳng dám sai lời, xin mời quí ông quí thầy dời gót tới may thử một lần, rất cám ơn. Tiệm tôi có nhiều thứ hàng mới lạ.

Nay kính

Chủ-nhơn: ĐOÀN-THÀNH-TẠO

Hồng Chanh

82, Rue Vannier -:- Saigon

Epicerie Française

Kính

Tỏ cùng lục châu, nhơn dịp gần Tết, tiệm tôi có đem đủ thứ vật thực mà bán, và giá rẻ hơn hết.

Kỳ tàu rồi có lại, những là:

Calendrier 1926 thiệt là tốt, bonbons đủ các thứ. Champagnes thiệt ngon, đủ thứ Cognac, cigares, dầu thơm chocolat, Jambons, café bột 2$ 20 ki-lô, café rang rồi 2$ 00 và café sống, nhiều thứ, thứ theo thứ, và bánh hộp. Nói tắt, là đồ gì cần dùng trong cuộc Tết tây và Tết Annam thì tiệm tôi có bán đủ hết.

Còn như quí ông quí bà an em có mua nhiều, tôi sẽ tính giá rẻ hơn nữa: kính mời quí bà, anh em đến tiệm tôi coi biết, tôi sẽ tiếp đãi tử tế ơn cáo chỗ.

Kính thỉnh

Hồng-Chanh

TRẦN-LONG

TIỆM ĐÓNG GHẾ MÂY

BOTINIER

Réparation des Raquettes

Rue Turc, N° 14,

SAIGON

Tiệm tôi lập ra đã hơn 17 năm rồi, ròng có một nghề làm ghế mây theo kiểu Hồng-kông, ghế dây, ghế dựa, ghế ngồi, lót cỏ, nhồi cỏ, đồ thức, đồ dạng, rất khéo rất đẹp. Có sửa vợt mây, đồ đánh banh lăng: giá rẻ hơn các tiệm khác. Xin liệt-vị đến chơi tôi vui lòng tiếp đãi.

Trần-Long Cẩn bạch

HÔTEL D'ANNAM

Nam-Việt khách-Lầu

N° 72 à 80 Boulevard Charner et Annexe N° 9 à 15, Rue Cerclelli

Saigon

Phòng ngủ & dưới đất cùng trên lầu, rộng mát, sạch sẽ lắm, rất cận tiện cho quí khách có việc đi Saigon cùng đi chơi.

HUỲNH-HUỆ-KÝ

chủ nhơn

Bánh Quốc-nử

Bánh Quốc-Nử là bánh của gái nhà Nam làm, rất ngon và thơm, dùng không phá bụng, có vô hộp từ tế theo cách Âu-Mỹ.

Có trữ bán tại:

Bến tre: tiệm M. Lâm-văn-Tử, đường Interprète.

Bạcliêu: nhà hàng Tất Xương của M: Trần-quang-Thế.

Sốctrăng: tiệm M. Hồ-ngọc-Quí.

Sadéc: tiệm Tân-Phong, quai Tân-phú-Đông.

Longxuyên: tiệm Tân-Hiệp, phố cũ M. Ngô-văn-Dự.

Travinh: tiệm Epicerie Hồng-Tu.

Longmỹ: tiệm M. Nguyễn-văn-Ngôi.

Bảixàu: tiệm Epicerie Thái-v-Xuân.

Cầnthơ: tại Trung Châu Lữ Quán và tại tiệm ông Võ-hiếu-Đễ.

Chợlớn: tiệm M. Lê-v-Ngữ, 340, rue des Marins và tiệm Minh phát Thanh, rue Tổng-đốc Phương.

Saigon: tại Au Tisseur, 82, Boulevard Bonnard, và mấy nhà ngủ lớn.

Kính xin quí ông quí bà mua về dùng thử, giúp giàm công nghệ gái nhà Nam được mau thạnh phát.

Mlle NGUYỄN-THỊ-THÂN

13, Rue Latreynière. — Saigon

Tại Pnom penh: Nhà M. Côn Cader du Grand Garage Kmer có trữ bán.

NHÀ NGỦ HIỆU

NAM-CHÂU KHÁCH-LẦU

Số 35 tới 41, đường Amiral Courbet

= SAIGON =

Là nơi rất xứng đáng cho Quí khách ở Saigon, Cholon, Gialinh và trong Lục-châu đến nghỉ ngơi. Phòng thoáng rộng rãi, mát mẻ và sạch sẽ lắm.

Nước dư xài, tắm và giặt không khi nào thiếu.

Bồi sốt sắn, dễ sai khiến lại không gian tham.

Chủ và người quản-lý sẵn lòng giúp những việc mà quí khách cần đến.

Có sẵn xe hơi để cho quí khách mướn khi nào muốn đi du lịch.

Giá cả tính rẻ hơn các nơi.

Kính cáo

Tôi chuyên ròng nghề sửa các thứ máy mà nhứt là sửa tủ sắt thì tiện nghề hơn. Cách tôi sửa đây không phải thác cạy rà cùng khoan lỗ như thợ khác chỉ cứ mấn chữ mà mở thôi.

Tủ sắt hai cản hiệu nào mặc lịn chơn, mất chìa khóa hay là khóa liệt dầu sửa đặng cả.

Lại tôi cũng có làm đủ các đồ: sắt như cửa nhà, cửa sắt, hàng rào sắt, vân vân.

Kính xin quí vị có cần dùng làm đồ sắt hoặc sửa tủ-sắt viết thơ cho tôi hay, hoặc đến tiệm tôi ở đường Kinh lấp số 95 mà thương nghị, công việc làm kỹ lưỡng, làm mau mà giá tính lại nhẹ.

ÂU-OO cẩn khải

95 Bd. Charner Saigon

CÔNG HUỲNH

Vêtements en tous genres sur mesure

Coupe et Façon Grand Tailleur

256 Rue d'Espagne Saigon

Tiệm mới đến phục Lâm theo Âu kim ở bên Pháp mới lập tại tiệm Espagne có rất nhiều vải tây rất khéo và có nhiều hàng lạ và nỉ bên Pháp mới gởi sang, mà giá lại rẻ hơn các nơi.

Vậy xin mời quí khách đến trước xem chơi sẽ giúp cho đồng bang dặng vẻ vang bên nơi trường thương-mại thì ơn ấy quí khách mà tôi phải mang rằng ngày tiếm rộng. Xin đồng bang chiếu cố.

Lê công-Huỳnh

Cảnh thu-di hận

của Ông Dương Tự Nguyên

Truyện một chàng trẻ tuổi giàu có ở Hà-thành bị một ông Tuần giả đùng mưu chàm biểm để ra tay cho chàng mà sạt sông cạn, sau gặp được một bà viên-ngoại có tổng nghĩa hiệp ra tay cứu rỗi cho chàng qua khỏi tai nạn. Truyện là rõ những cảnh mạo hiểm rất tâm lý của người ta. Sách dày ngót 300 trang, in trên giấy tốt sang trọng. Giá bán, tính động toàn bộ 0$ 60, thứ động lẻ mỗi tập 0. 05.

Bán tại hiệu. số Hanoi

Nam-Tân. 84 Bd Bonnal, Haiphong

VIÊN-AN

Cycles & Accessoires

N° 8 Quai de Phước-Kiến Cholon

Bổn-hiệu có trữ bán xe máy hiệu "BRILLANT" và nhiều hiệu khác rất có danh tiếng, có bán đủ các đồ phụ tùng. Giá định rẻ hơn các nơi. Bán tiền mặt hay là gởi đồ cánh lãnh hóa giao ngân (contre remboursement).

Chủ nhơn kính cáo

ANCIENNE MAISON PHÚ-TOÀN

ĐÓNG GIÀY TÂY VÀ ANNAM — LÊ-VĂN-BỀN — CHỤP HÌNH VẼ HỌI HÌNH RA LỚN

— SAIGON —

(7-10 Rue Amiral Courbet (Halles Centrales))

Thay cũ đổi mới

Kính cùng lục châu quân-tử, các vị đồng bào đặng rõ. Bấy lâu cũng nhờ đồng bào ra ơn chiếu cố, tưởng nghĩa thâm giao, nên mấy nhà khách-sạng của chúng tôi để bấy nay đặng bền vững, cũng thấy lên tuổi thương trường, thiệt chẳng tôi hết sức hậu cảm qui khách.

Vì tánh quyền thức càng lâu càng quí nên chi phần đông trong qui khách đã muốn đến khách sạng của chúng tôi, bởi cớ ấy cho nên số phòng càng ngày xem thành ra ít, khó nỗi hài lòng qui khách cho vừa lòng.

Vậy mấy khách-sạng của chúng tôi hiện là:

1° Nam-thành Khách-sạng, ở đường colonel Grimaud, số 21 và 23;

2° Nam-Trung-Khách-sạng, ở đường Alsace Lorraine số 103 và 105;

3° Nam-Hưng-Thành Khách-Lầu, ở đường Amiral Roze, số 18, 20, đều mở thêm rộng rãi sạch sẽ, ngõ hầu khỏi phụ tấm lòng huê cố của qui khách trong lục-châu.

Mấy tiệm đều ở gần xe lửa Saigon-Mytho Khách-học, chúng tôi sẽ hết lòng tiếp rước, cho vừa ý đồng bào.

Nay kính

Quảng-Ký, Ký Hiệp

NHÀ HỌA CHÂN-DUNG

ĐẶNG-VĂN-KỲ

17, Rue Martin des Pallières 17

(à côté de la gare de Dakao)

SAIGON

Vẽ kỹ giá vừa — đã đặng nhiều bài khen tặng

Tiệm đèn xanh

Ai còn lạ gì mà không biết tiệm đèn xanh, tại chợ mới Saigon, dãy chà bà vải là tiệm Chiêu Nam Viện? Tiệm nầy bán thiệt rẻ không đâu sánh bằng. Ấy là nói chuyện bán lẻ, chi như bán sỉ thì lại có huê-hồng rất cao. Bởi vậy mới dám đại thánh rằng:

Cùng một giá thì hàng của CHIÊU NAM-VIỆN tốt hơn; cùng một thứ thì giá của CHIÊU NAM VIỆN rẻ hơn.

Kể nhón ít món hàng chớ không thể biên ra đây hết được:

Máy hát từ 23$, 32$, 43$, 52$; đĩa hát cải lương, đĩa hát bội, đĩa Quảng-đông, đĩa hát Thổ (Caômên). áo mưa cao su 10$, 12$, 16$, bằng gabardine 14$, 23$, khăn choàn bằng laine, 2$50, bằng tơ 5$50; khăn đông bằng nhiễu bombay 2$ 50, 3$ 00; nón nỉ bìa lớn 3$ 50, 4$ 50, 6$ 00; bìa nhỏ: 3$, 4$, 5$ 50, đồng hồ đồ kiểu như kiểu nhà thờ: 44$, 59$, 52$, 55$, 58$, 60$, 70$; đồng hồ reo hiệu tây: 2$ 50; hiệu Huê-kỳ đánh thức 15 hiệp hay một hiệp; 7 thứ thường 3$ 40, thứ coi bàn đêm được 4$ 90, đồng hồ bỏ túi bằng vàng Huê-kỳ, bảo lãnh 5 năm 74, bằng loại kim trắng chạy 8 ngày bảo lãnh 3 năm: 8$, đồng hồ đeo tay bằng vàng Huê-kỳ hiệu CAR 8$, 10$; bằng loại kim trắng: 10$; đèn rọi (bỏ túi) có pile sáng: 1$ 80, 2$ 20, 2$ 50, pile riêng 0$ 40 một cái; chỉ may máy hiệu dầu ngựa (không bán lẻ) 2$ một 15, v. v. cần hàng lụa thì tùy theo giá chợ. Thơ và mandat thì đề cho.

PHẠM-VĂN-NGỌC

Directeur de la Maison CHIÊU NAM VIỆN,

58, rue Vienot, Saigon.

Téléphone n° 878.

A. DENHOLM

N° 36-38. — Rue Lefèvre — N° 36-38

SAIGON

THIỆN NGHỆ VỀ VIỆC RÁP MÁY XAY CỦA GAO

NGUYÊN GIÀN MÁY — ĐỒ PHỤ TÙNG — ĐỒ THAY THẾ — ĐỒ ... EMERIE — VÂN VÂN. — MÁY LÀM DẦU, LÀM ĐƯỜNG — ... NỒI SỐ 33 — VÂN VÂN. — GIÁ PHẢI CHĂNG

BÁN RÒNG ĐỒ TỐT

Bazar PHAN-THÀNH-BIỆN

54 Rue Vienot

SALON DE COIFFURE

"A L'Aurore" Rue Sabourain n° 33 Saigon

Kể từ ngày chúng tôi dời về đường Vienot đến nay đã 1 năm, ơn chư quí khách đồng-bang thương có nên mua bán tấp nập luôn luôn.

Tiệm chúng tôi trữ có nhiều thứ đồ Tây mà ... đồ đồng-bang thường dùng, ... manchon (bốt dầu ...), đèn treo, ống ..., đèn đá ..., đồng, cùng cầm thạch, máy ..., đồng hồ, dầu hôi, đồ pha-lê, đồ porcelaine, vân vân....

Chúng tôi lại có mở một cái phòng hớt tóc tại đường mới vừa cất Saigon là Rue Sabourain ... có trữ bán đủ các món đồ vàn dùng theo cuộc ... như ... Brosses, lược, ... bàn ... và đồ ... vân vân.

Vậy ... cùng quí ông, quí bà nay có ... xin tại "A L'Aurore" Rue Sabourain n° 33 mua đồ dùng tại tại Vienot, chúng tôi tiếp rước tử tế luôn luôn.

Kính cáo

PHAN-THÀNH-BIỆN

Commerçant

54 Rue Vienot Saigon

Vinh-Thanh Grande bijouterie orfèvrerie centrale de Cholon

LÊ-VĂN-NGỮ

CHỦ TIỆM THỢ BẠC ANNAM

N° 310 rue des Marins et N° 44 Boulevard Tổng đốc Phương

BÁN VÀNG CÓ BẢO LÃNH SỰ TỐT XẤU NGÀY SAU

Bổn hiệu có lãnh làm và bán đồ nữ trang đủ thứ theo kiểu kim thời tân chế nhiều kiểu thảo tây, có: môn nhẫn hột xoàn báo kê thiệt tốt. Còn hột xoàn của quí Bà đem đến đặt làm môn chi tùy ý; thì chánh tay chủ tiệm và thợ rèng nghề nhẫn hột xoàn rất xảo thủ. Bởi vậy nội kinh thành Cholon và Saigon phần nhiều đều biết hai tiệm tôi đây làm 13 năm nhứt và tốt nhứt nổi tới cái nước vàng tây thì bổn hiệu chế rất sáng láng tốt khéo vô cùng giá cả có ý mão, một lí (mà rất nên nhẹ). Bởi bổn hiệu chọn vàng thứ thiệt cao, công làm thì kêu thợ thiệt anh tài xảo thủ, xét kỹ thì có mấy mô gì đâu.

Lại có bán đồng chưng đá cẩm thạch, nón nỉ, hàng lụa cùng các vật khác nhiều lắm rộng là đồ bên Tây cổ quá coi đẹp lắm. Ở ngã trâu đặt thợ Bảo gởi vô coi khéo cắt kỹ, xin nhớ lại tiệm cũ trước ở số 84 đường Tổng-đốc-Phương, nay dời lại đường số 44 tại bến xe hơi bộ hành đi lục tỉnh.

Ấy vậy xin mời quí Bà chưa biết, có dịp đi Cholon xin ghé lại tiệm xem thử một lần mới rõ lời nầy là lời thật.

Kính cáo

Một đoạn lịch-sử CỦA ÔNG Phan-bội-Châu gần đây

HỒI THỨ NHỨT

Vụ xử ông Phan-bội-Châu.

— 5 —

Này quan tòa nếu tin ở lời của chúng khai mà buộc tội cho tôi, thì cứ theo như cái án năm 1913 mà giết phức ngay tôi đi, còn hỏi lôi thôi làm gì nữa, còn theo công-lý làm gì nữa, song nếu bằng ở sự thiệt, bằng ở công-lý, bằng ở pháp-luật, thì việc tôi làm chẳng có tội gì. Tôi phản-đối chánh-trị cũng chỉ dùng cách hòa-bình, chớ không dùng cách kịch-liệt; Thân tôi tôi như con muỗi, mà Nhà-nước thì như trời như biển, tôi chống sao cho lại mà bạo-động làm chi. Đến nay hơn hai mươi năm trời chiếc thân cô-khổ, một việc không nên như thế tôi sao còn là kẻ anh-hùng cứu quốc được!

Nước Nam mà ra nước Nam, thì có hằng ngàn người hơn tôi ra mà lo toan việc nước, chớ như tôi sao có đáng bực anh-hùng. Tôi tuy không phải là kẻ anh-hùng, song tôi quyết không phải là kẻ tiểu-nhơn mưu đồ phú-quí.

Đại khái ông chống cái lại là thế. Xong đó quan tòa ra lịnh tạm nghỉ mấy phút. Rồi đến lượt 2 người Thầy-kiện cãi giúp cho ông Phan.

Bây giờ đã 7 giờ tối. Thầy-kiện Larre đứng dậy nói trước. Trước hết ông nói mở đầu rằng ông và bạn đồng nghiệp là ông Bona nhận được lịnh cử ra cãi giúp cho ông Phan, thì buổi sáng ông định cùng ông Bona chia nhau ra từ khoản mà cãi. Nhưng sau xem ra thì không thể chia ra như thế được, vì vậy ông nhường cho ông Bona cãi cả các khoản ấy, còn ông chỉ nói đại-cương mà thôi.

Khai mở xong, ông mới bày-tỏ ý-kiến của ông đối với việc nầy. Đại-ý ông nói ông Phan-bội-Châu là người thế nào? Là một kẻ bạn-nghịch ư? Không! Là một kẻ tham-đồ phú quí như vô-số những phường bôn-xu lợi-lộc mà Chánh-phủ bảo-hộ đã cho được quyền cao chức trọng ư? Không! Cái lịch-sử ông Phan tạo là cái lịch-sử về chánh-sách thuộc-địa của nước Pháp ở Đông-Pháp nầy trong 25 năm gần đây đó. Ông là người theo chủ-nghĩa của đảng cách-mạng, bôn-chôn tác-động, những sốt sắng về nước về dân, lại bị cái chánh-sách hà-ngược của triều-đình chuyên chế kích-thích thêm vào, những đều nhũng-lạm của quan ở-lại tham-quan càng thêm ngứa mắt, việc học thì chậm-chạp, hình-pháp thì giã-man, dân trong nước biết bao nỗi ê-hề đau đớn. Chánh-phủ bảo-hộ nhận cái thiên-chức khai-hóa, thế mà có dư mười mấy năm trời những tình-tệ ấy vẫn chưa cải-cách được là bao. Cái lòng ái-quốc của ông, vì thế lại còn thêm hăng-hái, hỏi vậy ông chỉ trích Vua chỉ trích Chánh-phủ bảo-hộ, ông chỉ-trích cái chánh-sách thuộc-địa của nước Pháp. Ông hết lòng mong mỏi cho dân chỏ nước thoát khỏi vòng nước-lửa lầm-than. Trước kia ông có khổ linh-đinh bấy giờ ông có khổ linh-đinh, sau nầy có lẽ ông cũng có khổ linh-đinh mãi mãi. Ông là người thuần-khiết trong những hàng người thuần-khiết, Chánh-phủ bảo-hộ đối với những quân giặc cướp những quân phản-nghịch, những kẻ mưu đồ lợi-lộc, đã tỏ ra khoan-nhơn đại-độ. Sao chẳng lấy khoan-nhơn đại-độ đó mà dùng cho một người mà cái ý-tưởng người ta có một phần vĩ-đại hơn hết thảy những quân giặc cướp, hơn hết thảy những quân bạn-nghịch, hơn hết thảy những tuồng bôn-xu lợi-lộc, hơn hết thảy những người trong dân tộc Việt-Nam? Thời thay việc đổi, tuổi lão mình già, cái tình-cảnh ông Phan-bội-Châu thiệt đáng thương, cái tâm-sự ông Phan-bội-Châu thiệt đáng cảm, cái hành-động ông Phan-bội-Châu thiệt đáng kính, trường Hội-đồng công lượng thứ cho.

Trong khi ông nói lại có dẫn cả lời ông Sarraut diễn-thuyết ở Bruxelles, và nói rằng: cái chánh-sách thuộc-địa ngày bên Pháp cũng nhiều chánh-đảng phản đối, như đảng Xã hội hiệp nhứt chẳng hạn, chớ chẳng kể chi tới đảng cộng-sản là đảng kịch-liệt xưa nay.

Ông Larre nói xong, đến phiên ông Bona cãi, trước hết ông Bona cám ơn Hội-đồng đã rộng cho ông tám ngày để xem xét bà trăm tập hồ-sơ, (dossier) về cái án ông Phan-bội-Châu, trách-nhiệm thiệt là nặng nề, thiệt là khó, song nặng nề mà ích dân, khó mà dân, tôi cũng tự ấy lòng rằng đã được cái giúp cho một người mà tôi vẫn hâm-mộ tức là ông Phan-bội-Châu đây vậy.

Ông Phan-bội-Châu là người thế nào? Có phải là người lợi-dụng cái lòng nhiệt-thành của quốc-dân mà kiếm lợi không? Có phải là người quá thiệt là nhiệt-tâm ái-quốc không? Tôi hỏi rồi tôi lại xin đáp, tôi xin nói quyết rằng ông Phan-bội-Châu là người có tư tưởng cao-thượng, có lòng ái quốc đến cực điểm, có nghị lực khác thường, dẫn đến tôi là người Pháp, tôi cũng đem lòng hâm mộ, vì tôi đã thấy cái thân thể quang minh, cái tánh tình đặc-biệt, cái nghị-lực bất di bất khuất đã tỏ ra ở hành sự trong suốt một đời ông.

(*Còn nữa*)

DẠY TIẾNG ANG-LÊ

(Nói chuyện thường và hàm thoại)

Viết tắc, Đánh máy, Bút toán.

Lại có dạy theo cách gởi thư cho người ở xa.

Thầy có bằng cấp hẳn hòi.

Cách dạy mau biết mau thông

Đường Rousseau số 111

Kính mời

chư qui khách Saigon cùng lục châu

Tôi là Quan-minh Cơ ở tại Khách-ngữ Nam-kỳ số 154 đường d'Espagne Saigon sau chợ Saigon mới chuyên nghề xem thì tường có danh, nổi tri người họa phước khá lắm, cũng coi số vợ chồng có ăn ở đời với nhau hay không? việc sang hèn quan tài vô cầu, tiền đồn hao của hao con, việc cầu danh cầu lợi: chẳng tôi cũng đều xem đặng.

Kính xin qui khách nhơn dịp đi chơi ghé lại xem cho biết việc của mình. Chẳng tôi thấy sao nói vậy không có tư vị.

Nay kính thỉnh

QUAN-MINH CƠ

số 154 đường d'Espagne Saigon

Saigon Imprimerie du ĐÔNG-PHÁP THỜI-BÁO. TIRAGE : 5.000 ex Le Gérant NGUYỄN-KIM-ĐỊNH.

NHỊ-THIÊN-DƯỜNG

ĐẠI DƯỢC PHÒNG

38, Rue de Canton, 38.—CHOLON

Dây thép nói số 658 — Danh dây thép chữ đề : Nhị-Thiên-Đường, Cholon

CÓ BÁN CÁC THỨ THUỐC CAO, ĐƠN, HOÀN, TÁN, RẤT THAN HIỆU NHƯ SAU NAY

PHỤ-QUỚI-ĐẠT-VỊ-HUỜN

Phàm con người mà thấy hơi hòa thanh thì ít hay sanh bịnh.

Bởi vậy cho nên phải dùng lạc-vị là đồ nhuận thấy Phụ-quới là vật bổ hòa mà điều bổ chơn dương.

Vì nó máy sanh huyết đều do nơi trong hậu, ở trong hai trái thận một điểm chơn dương gọi là mạng môn, tức là chỗ tướng hỏa ở mà gìn giữ lấy mạng người; cho nên người mà sinh yếu sống lâu, chết yếu, hoặc có thai cũng không đều do nơi mạng hỏa.

Thuốc này bổ bổ thận mạng chơn dương, giúp hỏa tráng tỷ, đem tăng âm tinh, thông trị chơn dương.

Những kẻ tinh huyết khô khan thường hay đau lưng mỏi cổng, hoặc kém thấy mà mạnh dâm rồi hóa ra chứng ho, hoặc nhức đầu xây xẩm, lỗ tai lùng bùng, chiêm bao di-tình, khô cổ ráo hoẻ, đau nóng nhức răng, mạnh mạo vàng vọt, hoặc thân dưới ngứa ngáy mạnh ra ghẻ chốc vân vân, các chứng thấy đều dùng được.

Mỗi lần uống bốn chỉ, uống với nước muối mỗi sáng.

Kị ăn cải trắng và những đồ lạnh lẽo ngăng trở.

Như tôn có mua thì hãy nhìn cái nhãn hiệu ông Phật miệng của tiệm Nhị-Thiên-Đường thì khỏi lầm đồ giả

Mỗi hộp giá là . . . . 0$35

ĐINH KHÍU LÝ-TRUNG HOÀN

Thuốc hườn này chuyên trị nam phụ lão ấu, hàng trị hàn bất sanh, thổ dương hư khí nhược : hay đau xốc hông, trạo trực mồn mửa, tạng phủ bất điều ăn uống không tiêu, bịnh bận khiếm bổ, mạng môn hỏa suy ; tỳ hư vị yếu, đau bụng la chảy; ăn uống chẳng ngon, bịnh thổ mửa mửa; ban đêm hay ho, bao ngày đêm nhiều ; hoặc ăn uống quá độ mà sanh bịnh trung hàng ; hoặc ăn đồ lạnh lẽo uống sít, ngưng trệ, rồi bất mửa ; hoặc cảm hàng tay chơn run rẩy ; hoặc ngược khí bất điều, tinh-thần suy kém, v. v.... thảy đều trị được.

Phải dùng nước gừng lời mà uống với thuốc.

Nói tóm mặt lời là thuốc hườn này có thể ôn trung phò dương ; hễ uống nó được thường thì ngươu-khí điều hòa, tinh thần bội trương.

Bổn đường đã gần công tìm kiếm các thứ dược-liệu cho thiệt tốt thiệt hay phối hiệp lại mà chế ra thứ thuốc hườn này, thiệt là công hiệu như thần, bà phát bá trúng.

Như tôn có mua thì xin phải nhìn cho kỹ cái nhãn hiệu ông PHẬT kẻo lầm đồ giả.

THANH-TÂM NGƯU-HOÀNG-HƯỜN

Thuốc này chủ trị nam phụ lão ấu, thình lình mà sáng đàm chặn hoặc trúng phong trúng khí bất tỉnh nhân sự, ngậm miệng cắn răng, con mắt lác lưng, tay chơn quíu rút, trông thấy phát nhiệt, đờm khí xông nhâm phát cuồng nhảy nhót, giựt tay giựt chơn ; nhẫn nhào hơi hơn, lưỡi đo nhức đầu; xây tâm tối mắt, nhức nhối cả mình ; hoặc bị nơi phong chướng khí, đau thất ruột gan ; phương dầm ngăn trệ, khí huất chẳng thông; thần hồn phách ám, ăn ngủ chẳng yên v. v... Nhứt thiết các chứng bịnh nguy cấp phải dùng thuốc này ; ấy là một thứ thuốc khởi tử hồi sinh, phá nguy cứu cấp, công hiệu như thần.

Hễ uống nó vào thì thanh tâm trừ đàm, đã thông cửu khiếu lại tiêu trừ các tích tàu khắc an nhiên.

Chỉ như con nít mà bịnh kinh phong, cảm mạo phát nhiệt, sanh bịnh dạ đề, khò khè ọc sữa tích trệ đau bụng thảy đều dùng được.

Người lớn mỗi lần phải uống một hườn, như bịnh đau lâu phải uống gia bội ; uống với nước gừng.

Con nít phải uống nửa hườn, nếu là bạo-hà lấy nước cho uống với thuốc, hoặc hòa với sữa mẹ cho uống, hoặc thoa nơi núm vú mà cho nó bú, hiệu nghiệm như thần.

Phương thuốc này đã được Tổ truyền đến nay, bổn đường hằng gia tâm nghiên cứu rồi chọn những thượng phẩm được liệu tuân y theo phép chế ra mà làm hườn ; uống chứng nào hay chứng nấy.

Kị ăn cá và rau có sống sít lạnh lẽo và cũng kị đồ bằng sắt.

Đờn-bà có thai chẳng nên dùng

GIÁ

Hộp gồm 4 hườn . . 1$00
» 2 » . . . 0$60
Hộp cây 4 » . . . 1$40
» 2 » . . . 0$70

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG TIÊU-THỰC-HOÀN

Chuyên trị nhứt thiết các chứng bịnh thuộc về bao tử, ăn không tiêu, hoặc ăn đồ sanh lạnh rất nhiều, sanh ra bịnh no hơi, tích-tụ bần thần, đau bụng, lâu ngày làm cho thân thể gầy mòn yếu đuối, ăn uống không biết mùi. Uống thuốc này dần dần khai vị tân thực, trở nên tinh-thần khoái sảng, khí huyết điều hòa, thật là một phương thuốc chí bửu có danh trong thiên hạ.

CÁCH DÙNG

Dùng với nước trà ;
Mỗi ngày uống 2 lần ;
Mỗi lần uống 2 hoàn ;
Uống trước bữa ăn 15 phút đồng hồ.

Giá mỗi hộp 10 hườn là : 0$50

AN-THAI-HƯỜN

Thường người đàn bà có thai khí huyết suy yếu, không thể giúp dưỡng thai nhi, thì hay sanh ra bịnh ọa, nhọn, (ác-trở) chóng mặt, bần thần, hễ nhọc thì làm ra chứng tiểu sản, lạc sản, ấy cũng bởi khí huyết suy nhược vị khí chẳng hòa, làm cho thai nhi không an mà phải sanh những chứng bịnh niềm nghèo, thậm chí không phương điều trị.

Bổn Đường nghiên cứu ra hoàn thuốc an thai này, cứu những bịnh kỉ trước đó xưa nay rất nhiều. Vậy những người đàn bà có thai nên phòng bị khi mới có các chứng kể trên đây, cho khỏi lỡ đạo hòa sanh của trời đất, và dùng thuốc này trước khi có thai không lo đến chi bất trắc.

Cách dùng.— Mỗi lần uống 1 hoàn, sau khi 2 bữa ăn, uống với nước trà. Giá mỗi hộp 8 hườn là . . . 0$50

BẠCH-THƯỢC-CAO

Thuốc này để trị các chứng bịnh lậu ; hoặc đái gắt, lậu mủ, hoặc trắng, hoặc vàng, hoặc lậu ká, lậu huyết chảy ra dầm dề, cứ theo phép mà dùng thì hết lại trừ dặng các chứng bịnh độc.

Trị bạch đái hạ rất thần hiệu.— Kị thai.

CÁCH DÙNG

Mỗi ngày uống ba lần, mỗi lần uống chừng 1 muỗng uống cà-phê. Cấm ăn đồ chiên xào, cay nóng nấy, rượu cũng không nên uống.

Mỗi hộp giá là . . . 1$00

Thiệt-nghiệp-xưởng

F. NAM

Đường Pellerin môn bài số 142-144,

SAIGON

Hiệu chuyên việc tu bổ máy viết, tủ sắt đủ kiểu.

Đèn sắt bông và các thứ kim khí rất huê lỉ.

Súng và đủ các thứ khí giới.

CHUYÊN NGHỀ. — Mài dao lớn nhỏ, mài kéo, dao cạo vân vân, dùng máy điện đời mài thật bén. — *Soudure Autogène.*

Bán các đồ phụ tùng theo kiểu vở tìm thường và đúng chữ.

BÀN GIƯỜNG SẮT.
VÀ ĐỒ DÙNG NGOÀI HUÊ-VIÊN
LÀM ĐỒ BẰNG SẮT

Cửa ngõ và rào sắt, cửa và rào sắt đủ kiểu để tạo mỹ.

Làm kiểu huê-mỹ và kiểu thường. Ống khóa và chìa khóa thiệt chắc.

Có làm đồ thâu-lôi (paratonnerre), chế tạo vỉ nồi máy móc xe-hơi, xe máy hơi.

Làm đồ gởi đi Lục-tỉnh.

Công việc làm kỹ lưỡng mà giá rẻ.

TÂN TÂN HIỆP THÀNH

Ở tại đường Vienot số 40, ngay chợ Saigon mới.
HUỲNH-VĂN-NHUNG, kỉ-nghiệp

Làm và bán đồ nữ trang theo kiểu kiểm thời, làm đã man mà lại khéo, lại có làm ô ăn trầu có chưng bằng đồng xi nikên (Nickelé) qui khách ở Lục-châu nếu cần dùng đồ làm tại tiệm tôi, xin viết thơ thương nghị.

Đồ làm rồi sẽ gởi lập tức Contre Remboursement, nghĩa là đem tiền đến đóng cho nhà thơ mà lấy đồ.

HUỲNH-VĂN-NHUNG cẩn-bạch

XƯỞNG THỢ MỘC CHẠM VÀ CẨN CỦA

M. Michel NGUYỄN-HIỆP-HÒA

SÁNG TẠO NĂM 1920.

Xưởng chính tại LÁI-THIÊU (THỦDẦUMỘT), Quai E. Outrey
Đường mé sông chợ đi ra

TIỆM NGÀNH CÓ THỨ ĐỦ MÓN.

1° Tại *Mỹ-tho* đường mé sông, nơi bến tàu và xe-hơi ; 2° Tại *Cần-thơ* đường mé sông, ngay cửa tàu của khách-trú ; 3° Tại *Trà-vinh* đường cái, ngay Tòa-bố ; 4° Tại *Rạch-giá* đường mé sông, nơi bến tàu.

Xưởng này có đóng sẵn đủ thứ bàn, ghế, tủ, giường, đều dùng toàn cây danh-mộc như : Trắc, Cẩm-lai và Gõ mà chế tạo nhiều kiểu khéo léo, thợ làm thiệt là tinh-xảo, không hề giả-dối, lấy lâu danh tiếng, được chư quí vị hào gia khen ngợi về sự kỹ-càng chắc chắn rất vừa lòng.

Kính mời qui khách đến xem chơi, hoặc mua hay là đặt theo ý, tôi sẵn lòng tiếp rước và đãi ẩm liền.

Manđat và dây thép thì đề : NGUYỄN-HIỆP-HÒA, Lái-thiêu.

ĐÈN THẮP DẦU HỎI
(*pétrole*)

để treo trong nhà, trăng hoát, sân lúa, đường đi rất tiện, thắp một mãn-sông, có bôm hơi, sức sáng bằng 500 đèn bạch lạp. Có bán sỉ và bán lẻ tại tiệm :

Trần Quang Nghiêm

200, đường d'Espagne.—SAIGON

Lời rao

Kính cùng Quí khách đặng rõ :

Bổn-Hiệu chuyên khắc các thứ con dấu bằng đồng bằng cao-su, bán đá cẩm thạch để mộ văn vân, có làm đủ các thứ nón cao-su theo kiểu kim thời cái rất ngoạn mục, bán sỉ và bán lẻ, đã từng bán cho các tiệm ở Lục Tỉnh đều đặc ngợi khen.

Ngoài ra Bổn-Hiệu lại có thợ làm cái thứ trướng liễu để mừng đám cưới đám tiệc, hay là đi điếu đám tang giá rẻ hơn tiệm các chú và làm tốt hơn xin qui khách chiếu cố.

Trần-duy-Bình
42 Bd Charner 42
Saigon

École NGUYỄN-VĂN-MÙI

DACTYLOGRAPHIE
COMPTABILITÉ - PRATIQUE

(Trường dạy đánh máy viết và biên-chép sổ sách nhà buôn)

10, Rue Martin des Pallières, 10
Face Gare Dakao.—SAIGON

Tiệm đóng xe

Sửa xe mà bán đồ phụ tùng

đường Luro, môn bài 69 và 69 (Đất-hộ) Saigon

TRẦN-VĂN-HIỆP, chủ tiệm

Kính cùng Lục-châu qui khách đặng rõ : Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như là xe mui, xe hai bánh, xe kiếu, xe véo, và cũng có bán các thứ xe cũ sửa lại chắc chắn ; có bán đủ xe đủ kiểu bánh xe cao-su bằng cây giá tị bên tây chở lại, cao-su đặt để thay trong bánh, kiến đen tây, đồ hết đồ xe chiếc và xe song mã hằng đa tây, rất khéo và chắc, có bán yên cỗi, chuông đẹp hai tiếng, bình để thắp đèn khi đi theo xe. Sơn xe và cẩn xe.

Cúi xin qui khách có dịp đến Đất-Hộ xin ghé lại tiệm tôi một khi, trước coi công cuộc của tôi làm, sau có cần dùng món chi đa thiểu mua giúp làm ngời, thì tôi rất cám ơn họ cố. Còn chư qui khách ở xa muốn gởi thơ hỏi thăm món chi cũng giá cả tôi sẵn tong hân đáp.

Tiểu-thuyết

MÚI GƯƠM HIỆP KHÁCH

Dịch-giả : NAM KIỀU

HỒI THỨ 43

Tòa tam pháp hội đồng phân xử

(*Tiếp theo*)

Mã-Tuấn ứng thanh khai rằng : Phò-mã thiệt là Liễu-Tự thì mặt vuông tai lớn, vốn là một tay tài-tử có phẩm-mạo thứ nhứt ở Hàng-châu, có đâu như Phò-mã giả nầy mặt thì méo-mó, hai tai như tai chuột thô kia !...

Sử-đức-Minh cả giận mắng rằng : mầy sao được nói láo ? Tả hữu đâu, vặt cổ nó ra cho ta !

Tả-hữu đương sắp ra tay, thì Mã-công quát lớn lên rằng : Mã-Tuấn có công hay có tội, phải hỏi cho rõ-ràng, không được vội-vàng hấp-tấp như thế ?

Nói đoạn, cấm không cho tả-hữu gia-hình Mã-Tuấn, rồi kêu Phò-mã giả lại hỏi rằng : chẳng hay nhà ngươi cùng với Liễu Phò-mã có thù khích gì mà nhà ngươi lập-tâm hại ta đến thế ? Vậy Liễu Phò-mã bây giờ nhà ngươi giấu ở đâu ? Và nhà ngươi họ tên thiệt là chi dỗ-đáng có những ai ? Phải khai cho thiệt. Rồi ta sẽ thi-ân châm-chước dỗ cho nhà-ngươi được khỏi tội chết. Nếu bằng nhà ngươi còn nói hàm-hồ đối-trá, thì ta cứ pháp gia-hình, nhà ngươi đừng có mong sống nữa.

Sử Thông khóc lóc kêu rằng : tội-nhơn nầy chính thiệt là Liễu-Tự, chỉ v. Mã-Tuấn trước kia cùng tôi có chút hiềm riêng, nên ngày nay lập-ngôn vu-phiến như thế, cầu xin đại-nhơn thân-oan cho.

Mã công nói : nếu nhà-ngươi quả thiệt là Phò-mã, thì sao lại đốt-nát đến không đọc nổi bài thơ, không viết được một chữ như thế ?

Sử-Thông nghẹn họng không đáp được.

Mã công bèn nổi giận, thét tả-hữu lôi ra đóng trăng, tả-hữu dạ rầu lên, sấn vào vật cổ Sử-Thông xuống đất.

Sử đức-Minh thấy thế, nói với Mã-công rằng : Phò-mã biện chưa quả-quyết là chơn giả thế nào, vì bằng giả thì chẳng nói chi ; nếu như quả-thiệt mà chúng ta làm không đỡ tay thì sau nầy biết tính làm sao. vậy Đỗ sát phải nếp nghĩ đi nghĩ lại mới được !

Mã-công nghiêm sắc mặt nói rằng : Thánh-thượng đã giao quyền cho chúng ta, thì cứ phép công mà làm, không nể-vị gì cả.

Nói đoạn, thét sai-dịch cứ phép gia-hình.

Mỗ-trung-Lập và Sử-đức-Minh thấy thế đau lòng quá, nhưng vẫn cố bám bụng mà chịu, không dám nói câu gì.

Còn về phần Sử-Thông thì xưa nay vốn là một tay Công-tử ăn-chơi, nên da-thịt mỏng mảnh, hôm nay ngọn roi đánh vào tới đâu thì thấm vào ruột tới đấy, đau quá chết giấc hồi lâu mới tỉnh, song vẫn nhớ lời Mỗ-trung-Lập dặn nhứt-định không chịu cung khai Mã-công nổi giận, sai đóng trăng ra, lôi đánh thêm đôn vài mươi trượng nữa, Sử-Thông chịu không nổi, la lên rằng : xin cụ lớn bớt khoan tay, tội-nhơn xin thú-nhận.

Sử đức Minh thấy thế hoảng hồn, vội-vàng nói tiếp theo rằng : nhà-ngươi đã chịu cung-khai, thì cứ việc khai cho thiệt, không được khai dối. bớt tâm hạ da !

Sử Thông biểu ý, bèn nói luôn ngay rằng : bẩm cụ lớn, chúng tôi thiệt là oan-nhơn.

Mã-công mau ý, thấy Phò-mã giả đương chực cung-khai, thì bỗng bị Sử đức Minh làm lấp đi, bèn nổi giận bừng-bừng, trợn ngược hai con mắt lên, mắng rằng : đồ gian-tặc thiệt là khá-ố ! Thánh-thượng sai nhà-ngươi hiệp với ta tra-xét cho ra vụ-án nầy vậy mà nhà-ngươi cố ý ngăn cản lại, chắc là ở trong có tình-tệ chi đây ! hai ta sẽ tâu với Thánh-thượng, coi cho được Hình. bộ của nhà-ngươi có ăn dài không ?

Nói đoạn, sắc mặt đỏ gay, hơi giận đầy ô, thở ra đến một chậu máu tươi, rồi gục đầu xuống án, không tra hỏi được nữa, người nhà bèn vực lên kiệu đưa về nhà. Còn Hồ-thanh-Trừng và Sử-đức-Minh cùng thầu Thánh chỉ lại đem Mã-Tuấn Sử-Thông giam lại, rồi lên kiệu về nhà.

Sử-đức-Minh đi xử án về, đến ngay dinh Mỗ Tướng-phủ, nói với Mỗ tướng rằng : bữa nay tôi bị thằng Mã-Thanh nó làm nhục quá ! Đoạn lại nói rằng :

(*Còn nữa*)

SALON DE COIFFURE

Michel Phu

265, Rue d'Espagne, Saigon

Tiệm hớt tóc *Michel Phu* làm kỹ lưỡng và có quạt plafond rất mát mẻ. Cũng có lãnh mua bán vường đất và nhà cửa, và có nấu cơm tháng.

Qui khách Lục-châu có cần dùng đồ chi xin đến tiệm Michel Phu mà lương nghị.

Phạm-quang-Nghiêm

Commerçant, Ômôn

Buôn bán hơn 10 năm rồi, thật thà và rẻ hơn các nơi.

Làm Đại-lý hãng dầu lửa Asiatique.

Làm Đại-lý hãng rượu Binh-tây.

Làm Đại-lý nhà thuốc tây Pharmacie Centrale.

Làm Đại-lý nhà bán hột xoàn J. Giuntoli.

Có trữ dầu sáng *Shell*, dầu lửa hiệu con sò, dầu nhớt hiệu M. C. C. ; đèn *TITO-LANDI* ; đèn thắp dầu sáng có chạy dây như đèn điện ; hàng *Tàu*, hàng *Bắc* ; các thứ rượu Tây và đồ nữ trang đủ kiểu theo kiểu thời.

NAY KÍNH

Khắc con dấu bằng đồng, bằng đồng và bằng cẩm thạch
Gravure sur métaux et marbre

Trần-tam-Chi

Graveur en tous genres
37 rue Catinat 37 Saigon